

ตอนที่ 5

กฎข้อบังคับว่าด้วยวิธีประกัน

142) ผู้ส่งสินค้าถ้าต้องการให้การรถไฟฯ รับประกัน
การเสียหายสูญหาย จะต้องจัดส่งในวิธีประกัน ซึ่งกำหนดไว้
เป็น 2 วิธี คือ.-

การประกันสินค้า

ก.ส่งในวิธีประกันธรรมดา

ข.ส่งในวิธีประกันพิเศษ

(ข้อ 142 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1)

143) สินค้าประเภทห่อวัตถุ เมื่อจัดส่งโดยวิธีประกัน
ธรรมดาหรือประกันพิเศษ ต้องบรรจุหีบ กล่องหรือภาชนะ
ที่ปิดมิดชิดมั่นคง ใช้ลวดหรือเชือกผูกมัดคาดและตีตราครั้งหรือ
ตราอื่นของผู้ส่งอย่างน้อย 1 ดวง ทับรอยผูกคาดให้มั่นคงแล้ว
ต้องกรอกชนิดของจำนวนราคาส่งของซึ่งมีอยู่ในหีบ กล่อง หรือ
ภาชนะนั้นลงในแบบพิมพ์แสดงรายนามและราคาวัตถุสำหรับ
ประกันตามตัวอย่างหมายเลข ช. เป็นภาษาไทยหรือภาษา
อังกฤษ มอบให้พนักงานรถไฟผู้มีหน้าที่ออกใบส่งของ และ
พนักงานรถไฟจะได้มีตราครั้งของการรถไฟฯ กำกับลงบน
ลวดหรือเชือกที่คาดหีบสิ่งของนั้นๆ ต่อหน้าผู้ส่งอีก 1 ดวง

การบรรจุสินค้าประเภท

ห่อวัตถุ โดยวิธีประกัน

ธรรมดาหรือประกันพิเศษ

สำหรับยานอกรถยนต์ และยานอกของรถที่ใช้กำลัง

เครื่องยนต์ จักรเย็บผ้า รถจักรยาน 2 ล้อ จักรยานยนต์ 2 ล้อ
เครื่องจักร เครื่องยนต์อุปกรณ์รถยนต์ อุปกรณ์เครื่องจักร
เครื่องยนต์ที่มีขนาดใหญ่ไม่สะดวกในการบรรจุหีบ กล่อง
หรือภาชนะ การรถไฟฯ ผ่อนผันให้ไม่ต้องบรรจุหีบกล่อง
หรือภาชนะได้เป็นกรณีพิเศษ

(ข้อ 143 แก้ไขตามใบแทรกที่ 297 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1)

144) การประกันธรรมดาสำหรับสินค้าและเครื่องล้อเลื่อน
เหมาหลัง

การประกันธรรมดา

ส่งอย่างเหมาหลังจะรับประกันต่อเมื่อผู้ส่งใช้รถปิดบรรทุกเท่านั้น
และการรถไฟฯ จะไม่รับประกันธรรมดา สำหรับสินค้าที่เป็น
อันตรายไวเพลิง ซึ่งระบุไว้ในตอน 4 กับของบางอย่างที่ระบุไว้ใน
ข้อ 145 แห่งกฎข้อบังคับนี้

ผู้ส่งสินค้าเครื่องล้อเลื่อนเหมาหลังที่ประสงค์จะส่งใน
วิธีประกันธรรมดาจะต้องแจ้งความจำนงต่อสารวัตรรับส่งสินค้า
นายสถานีหรือหัวหน้าเสมียนในเวลาที่ได้ไปลงชื่อขอรถ และ

จะต้องยื่นรายการแจ้งจำนวนสินค้าเครื่องล้อเลื่อนและราคาเป็น

- 80 -

รายชิ้น แต่เมื่อรวมทั้งหมดแล้วต้องไม่เกินกว่า 1,000.-

บาท

(หนึ่งพันบาท) สำหรับสินค้า ส่วนเครื่องล้อเลื่อนราคาต้องไม่เกินกว่าที่กำหนดต่อไปนี้.-

รถจักร รถยนต์หรือรถที่ใช้กำลังเครื่องยนต์กำลังไฟฟ้า กำลังไอน้ำ และกำลังอื่นๆ ไม่เกิน 500.- บาท ต่อ 1 คัน

เกวียนหรือรถลากเข็นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ไม่เกินกว่า 250.-บาท ต่อ 1 คัน

รถจักรยานยนต์ 2 ล้อหรือ 3 ล้อ ไม่เกินกว่า 50.-บาทต่อ 1

คัน

ล้อเลื่อนธรรมดาอย่างอื่นขนาดเล็กไม่เกินกว่า 10.-บาทต่อ 1

คัน

ในเวลานำสินค้าหรือเครื่องล้อเลื่อนที่ขอส่งในวิธี ประกันธรรมดาขึ้นบรรทุกในรถ พนักงานรถไฟจะไปตรวจสอบ รายการและจำนวนต่อหน้าผู้ส่ง และผู้ส่งจะต้องกรอก รายการ ชนิดของจำนวนราคาแห่งสิ่งของ เครื่องล้อเลื่อนที่บรรทุกไป จริงลงในแบบพิมพ์ที่ระบุไว้ในข้อ 143 และจะต้อง ประทับตราที่ประตูดรถ กับจะต้องจัดหากุญแจที่มีนกงแข็งแรง มาใส่ทุกประตูด้วยตราที่ใช้ประทับประตูดรถให้ประทับตราไว้ใน ใบส่งของ ใบรับ และต้นขั้วเช่นเดียวกับการส่งหีบห่อวัตถุในวิธี ประกันธรรมดา

รถบรรทุกเหมาหลังส่งในวิธีประกันธรรมดานี้ พนักงานรถไฟจะได้ประทับตราของสถานี และตราของพนักงานผู้ ตรวจสอบรายการกำกับที่ประตูทุกประตูด้วย

หมายเหตุ.-

คำว่ารถปิดที่ใช้ในกฎข้อบังคับนี้ หมายถึงรถปิดมิดชิด ไม่มีรูหรือช่อง ฝน ที่ใดที่อาจทำให้ของที่บรรทุกอยู่ภายใน รั่วไหลหรือถูกทำลายหรือถูกปล้นลักขโมยออกมาได้

สิ่งของที่ไม่ยอมให้ส่งในวิธี

ประกันธรรมดา

145) สิ่งของซึ่งบุน่าเสียหายได้โดยง่าย เครื่องดิน

เคลือบ, กระฉก, ภาชนะทำด้วยแก้ว, ภาชนะทำด้วย

ดิน, สิ่งของ

ที่ประกอบขึ้นด้วยฝีมือ, ช่างปั้น, ช่างสลักหรือวาดเขียน และ วัตถุ

ที่มีลักษณะบอบบางนั้นจะไม่รับบรรทุกส่งในวิธีประกันธรรมดา

ถ้าผู้ส่งต้องการส่งโดยให้การรถไฟฯ ชดใช้ค่าสูญหายจะต้องส่ง
ในวิธีประกันพิเศษ

ค่าประกันธรรมดาห่อวัตถุ

146) ค่าประกันธรรมดาสำหรับห่อวัตถุ การรถไฟฯ

จะ

สินค้าเครื่องล้อเลื่อน

คิด 25 สตางค์ ต่อ 1 ทีบ ส่วนค่าประกันธรรมดาสำหรับเหมา
หลังจะคิดหลังละ 100.- บาท และความรับผิดชอบแห่ง
สิ่งของที่ได้รับประกัน เมื่อไปเกิดสูญหายขึ้นจักต้องปฏิบัติตาม
ความ ในพระราชบัญญัติจัดวางการรถไฟและทางหลวง พ.ศ.
2464 มาตรา 53,55,57 และ 59

- 81 -

147) ผู้ส่งสัตว์มีชีวิตปรารถนาจะให้การรถไฟฯ รับประกัน

ประกันสัตว์มี

ชีวิต

สัตว์มีชีวิตต่าง ๆ จะต้องทำความตกลงกับผู้อำนวยการฝ่ายการ
เดินรถหรือหัวหน้ากองจัดการเดินรถเขตเสียก่อน ทั้งนี้ยกเว้น
สัตว์มีปีกซึ่งบรรจุกรมั่นคงแข็งแรงส่งในประเภทห่อวัตถุ ยอมให้
ส่งในวิธีประกันธรรมดาได้ตามข้อ 143

148) ค่าประกันธรรมดาสำหรับสัตว์มีชีวิตการรถไฟฯ

ค่าประกันธรรมดาสัตว์มีชีวิต

จะคิดดังนี้.-

ช้าง เชือกละ 50.- บาท

ปศุสัตว์ขนาดกลาง เช่น โค กระบือ ม้า ลา ล่อ

ตัวละ 10.-บาท

แพะ แกะ สุกร สุนัขหรือสัตว์ขนาดเดียวกัน

ตัวละ 25 สตางค์

ส่วนความรับผิดชอบสำหรับสัตว์ที่บรรทุกส่งไปในวิธี
ประกันธรรมดานี้ต้องปฏิบัติตามความในพระราชบัญญัติจัดวาง
การรถไฟและทางหลวง มาตรา 53,56 และ 59

149) การรถไฟฯ ไม่รับประกันหีบห่อวัตถุ,สินค้า

ไม่รับประกันของส่ง

ข้ามแดน

เครื่องล้อเลื่อน หรือสัตว์มีชีวิต ซึ่งบรรทุกส่งข้ามเขตราชอาณาจักร

เกินกว่า 500.- บาท

จักรไทย ซึ่งต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายเกินกว่า 500.-บาท
กับทั้งผู้ส่งจะต้องปฏิบัติตามระเบียบกฎข้อบังคับของรถไฟต่าง
ประเทศที่ติดต่อในขณะนั้น เดินทางนอกราชอาณาจักรไทย
อีกด้วย

150) ยกเลิกตามใบแทรกที่ 641 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1

151) ยกเลิกตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1

152) การประกันพิเศษนี้ พนักงานรถไฟมีสิทธิที่จะตรวจ

อำนาจตรวจของ

ประกันพิเศษ

สิ่งของต่อหน้าผู้ส่งของนั้นๆ เพื่อให้รู้แน่ว่าภายในหีบมีสิ่งของตรงตามที่ระบุในใบแสดงรายนามและราคาวัตถุสำหรับประกันที่ผู้ส่งแจ้งไว้หรือไม่ แล้วประทับตราส่งของสถานีกำกับอย่างน้อย 3 ดวง

153) ผู้ที่ประสงค์จะส่งสินค้าประเภทห่อวัตถุ โดยวิธี

การประกันพิเศษและอัตรา

ประกันพิเศษ ต้องแสดงความจำนงต่อนายสถานี หัวหน้า

ค่าประกันพิเศษสินค้า

เสมียน สารวัตรรับส่งสินค้า สารวัตรเดินรถแขวง หัวหน้ากอง

ประเภทห่อวัตถุ

จัดการเดินรถเขต หรือผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถหรือผู้แทน

ที่ได้รับมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรและจะต้องเสียค่าประกัน

พิเศษตามอัตราที่ประเมินตามราคาของสินค้าที่ต้องการให้การรถไฟฯ

ชดใช้ ดังนี้.-

- 82 -

ก. ห่อวัตถุทุกชนิดที่บรรจุหีบ กล่อง หรือภาชนะ จะเสียค่าประกันในอัตราร้อยละ 2 ของราคาของ

ข. ห่อวัตถุบางชนิดที่ผอมผันไม่ต้องบรรจุหีบ กล่องหรือภาชนะ ตามข้อ 143 จะเสียค่าประกันในอัตราร้อยละ 2 ของราคาของตามข้อ ก. ยกเว้นเฉพาะ จักรเย็บผ้า รถจักรยานยนต์ 2 และรถจักรยาน 2 ล้อ ถ้าไม่บรรจุหีบ กล่องหรือภาชนะ จะเสียค่าประกันในอัตราร้อยละ 3 ของราคาของ

ค่าประกันตามข้อ ก. และ ข. อย่างต่ำต้องไม่น้อยกว่า 5.- บาท (ข้อ 153 แก้ไขตามใบแทรกที่ 388 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม

1)

(ข้อ 154 ยกเลิกตามใบแทรกที่ 641 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม

1)

**การประกันพิเศษและ
อัตราค่าประกันพิเศษ
สินค้าประเภทเหมาหลัง**

155) ผู้ที่ประสงค์จะส่งสินค้าประเภทเหมาหลังโดยวิธี

ประกันพิเศษ ต้องแสดงความจำนงเป็นลายลักษณ์อักษร แจ้ง

รายการ จำนวน และราคาสิ่งของ เครื่องล้อเลื่อนหรือสัตว์มีชีวิต

โดยละเอียดต่อนายสถานี หัวหน้าเสมียน สารวัตรรับส่งสินค้า สารวัตรเดินรถแขวง หัวหน้ากองจัดการเดินรถเขต หรือผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถ หรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายก่อนลงในสมุดขอรถ และจะต้องเสียค่าประกันพิเศษในอัตราต่อราคาของที่ต้องการให้การรถไฟฯ ชดใช้ดังนี้-

ก.ราคาของไม่เกิน 10,000.- บาท เสียค่าประกันร้อยละ 1.5 ของราคาของ แต่ค่าประกันอย่างต่ำต่อคันรถต้องไม่น้อยกว่า 100.- บาท สำหรับรถชนิด 4 ล้อ และ 200.- บาท สำหรับรถชนิด 8 ล้อ

ข.ราคาของเกินกว่า 10,000.- บาท ขึ้นไปเสียค่าประกันร้อยละ

2 ของราคาของราคาที่ต้องการให้การรถไฟฯ ชดใช้สูงสุดต้องไม่เกินกว่า 100,000.- บาท

(ข้อ 155 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม

1)

ผู้มีอำนาจรับประกันพิเศษ

156) พนักงานรถไฟผู้มีอำนาจรับประกันพิเศษในราคาของ

เกินกว่า 5,000.- บาท สำหรับการส่งสินค้าในประเภทห่อวัตถุและเกินกว่า 10,000.- บาท สำหรับการส่งสินค้าในประเภทเหมาหลัง คือ ผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมาย หัวหน้ากองจัดการเดินรถเขต สารวัตรเดินรถประจำแขวง และสารวัตรรับส่งสินค้า สำหรับราคาของตั้งแต่ 5,000.- บาทลงมา สำหรับการส่งสินค้าในประเภทห่อวัตถุ และตั้งแต่ 10,000.- บาทลงมา สำหรับการส่งสินค้าประเภทเหมาหลัง นายสถานีหรือหัวหน้าเสมียนสินค้ามีอำนาจรับประกันได้

ข้อ 156 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม

1)

- 83 -

157) ส่งสินค้าดังระบุต่อไปนี้รับบรรทุกส่งในประเภทเหมาหลังเฉพาะในวิธีประกันพิเศษ และต้องชำระค่าระวางในอัตราถ้วนเสมอ โดยไม่จำกัดว่าจะพ่วงส่งไปกับขบวนรถใด

สินค้าที่ต้องส่งในวิธีประกันพิเศษ และต้องเสียค่าระวางในอัตราถ้วน

1.เงินตราและธนบัตรทุกชนิดที่มีได้จัดส่งโดยหน่วยราชการของรัฐบาลไทย

(ข้อ 157 อนุ 1 แก้ไขตามใบแทรกที่ 60 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1 คู่มือแทรกที่ 239 ประกอบ)

158) การขอประกันพิเศษส่งสินค้าประเภทเหม้าหลัง เมื่อได้รับการตกลงจากนายสถานี หัวหน้าเสมียน สารวัตรรับส่งสินค้า สารวัตรเดินรถแขวง หัวหน้ากองจัดการเดินรถเขต หรือผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถหรือผู้แทนแล้ว ถ้าผู้ส่งเปลี่ยนความตั้งใจจะไม่ประกันพิเศษด้วยเหตุใดๆ ก็ตาม ต้องแจ้งการบอกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษรต่อผู้ที่ตกลงรับประกันพิเศษ และก่อนการส่งจ่ายรถ แต่ถ้าได้ส่งจ่ายรถไปก่อนแล้วการรถไฟจะคิดค่าป่วยการรถเสียเวลาตามข้อ 80

(ข้อ 158 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1)

159) เมื่อผู้ขอประกันพิเศษได้รับจ่ายรถแล้วจะต้องกรอกรายการ ชนิด จำนวน ราคาสิ่งของ ลงในแบบพิมพ์ตามที่มีการรถไฟ ได้กำหนดไว้ และนำสินค้า เครื่องล้อเลื่อนหรือสัตว์มีชีวิต ตามรายการที่ตกลงไว้มาบรรทุกภายใน 6 ชั่วโมง สำหรับรถ 4 ล้อ และ 8 ชั่วโมง สำหรับรถ 8 ล้อ (นับเวลากลางวันระหว่าง 6 ถึง 18 น.) ต่อหน้าพนักงานรถไฟผู้รับผิดชอบเสร็จแล้วพนักงานรถไฟ จะจัดการใส่กุญแจหรือสกรูน็อต และประทับตราที่ประตูรถหรือช่องที่ปิดเปิดได้ทุกแห่ง และผู้ส่งจะต้องประทับตราของผู้ส่งที่ประตูรถหรือช่องที่ปิดเปิดด้วยเช่นเดียวกัน

(ข้อ 159 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตราสินค้าเล่ม 1)

160) ระเบียบการปลิกย่อยเพื่อความเรียบร้อยปลอดภัยและวิธีการรับประกันพิเศษเหม้าหลัง ผู้อำนวยการฝ่ายการเดินรถ จะได้กำหนดและสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นครั้งคราวตามความจำเป็น

161) สินค้าประเภทห่อวัตถุและประเภทเหม้าหลัง ซึ่งผู้ส่งได้จัดส่งไปโดยวิธีประกันธรรมดาและประกันพิเศษตามกฎข้อบังคับนี้ การรถไฟ จะยอมรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายสูญหายตามกรณี ดังนี้.-

การบรรทุกสินค้าโดยวิธีประกันพิเศษ

ระเบียบการปลิกย่อยสำหรับประกันพิเศษ

การชดใช้ค่าสูญหายและเสียหาย

- 84 -

ก.สินค้าประเภทห่อวัตถุ เมื่อหีบ กล่อง ภาชนะสูญหายไปทั้งหมดหรือเมื่อดวงตราขาดหายหรือชำรุด และสิ่งของสูญหายไปทั้งหมดหรือบางส่วน แต่ถ้าหีบ กล่อง ภาชนะลวดหรือเชือก รวมทั้งตราที่ประทับยังอยู่ในสภาพเรียบร้อย ผู้ส่งหรือผู้รับจะเรียกร้องให้การรถไฟชดใช้ค่าสูญหายไม่ได้

ข.สินค้าประเภทเหม้าหลัง เมื่อดวงตราขาดหายหรือชำรุดและ

สิ่งของขาดหายไปทั้งหมดหรือบางส่วนแต่ถ้าดวงตราของการรถไฟ
หรือตราของผู้ส่งยังอยู่ในสภาพเรียบร้อยผู้ส่งหรือผู้รับจะเรียกร้องให้
การรถไฟ ชดใช้ค่าสูญหายไม่ได้

ค.สินค้าประเภทห่อวัตถุหรือประเภทเหมาหลังที่แสดงให้เห็น
ว่า

เกิดการชำรุด แตกหักเสียหายเพราะการปฏิบัติผิดระเบียบหรือขาดการ
ระมัดระวังของเจ้าหน้าที่รถไฟ แต่ถ้าการชำรุดแตกเสียหายเกิดจากการ
หุดตัวหรือเสื่อมสภาพของสินค้าตามธรรมชาติ หรือในตัวของผู้ส่งเอง
ผู้ส่งหรือผู้รับจะเรียกร้องให้การรถไฟ ชดใช้ค่าเสียหายไม่ได้

ง.สินค้าประเภทห่อวัตถุหรือประเภทเหมาหลังที่เสียหายหรือ
สูญหายบางส่วน ขณะที่อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟ จะต้อง
นำไปซึ่งสอบน้ำหนักตรวจสอบรายการพร้อมกับบันทึกน้ำหนักที่ซึ่ง
สอบได้ รวมทั้งรายการสินค้าที่เสียหายสูญหายลงในเอกสารหรือใบ
ส่งของสำเนาใบรับของที่กำกับสินค้านั้นๆ โดยเจ้าหน้าที่ของการ
รถไฟ และผู้รับซึ่งน้ำหนักตรวจสอบรายการและลงนามในบันทึกนั้น
ร่วมกัน ก่อนที่จะจ่ายให้กับผู้รับหรือในทันทีที่จ่ายให้ผู้รับ

จ.สินค้าประเภทห่อวัตถุและประเภทเหมาหลังที่ไปตรวจพบ
ความเสียหายสูญหายหลังจากที่พนักงานรถไฟได้จ่ายให้แก่ผู้รับไปแล้ว
ผู้ส่งหรือผู้รับจะเรียกร้องให้การรถไฟ ชดใช้ไม่ได้

ฉ. การรถไฟ จะชดใช้ค่าสูญหายหรือเสียหายตามราคาของที่
สูญหาย หรือตามความเสียหายของสิ่งของเท่าที่เป็นจริง และไม่เกิน
กว่าราคาที่ประกันไว้

ช.การรถไฟ ไม่รับผิดชอบต่อการเสียหายสูญหายซึ่งเกิดจาก
เหตุสุดวิสัย การกระทำหรือการผิดนัดของผู้ส่งผู้รับสินค้า การนัดหยุด
งานการก่อการ จราจร การหุดตัวหรือเสื่อมสภาพของสินค้าตาม
ธรรมชาติ หรือในตัวของผู้ส่งเอง

(ข้อ 161 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตรา

สินค้าเล่ม 1)

ค่าประกันต้องชำระที่สถานีส่ง

162) ค่าประกันต้องชำระเป็นเงินสด ณ สถานีหรือที่รับส่ง

สินค้าต้นทางเสมอไปเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการฝ่าย
การเดินรถ

(ข้อ 162 แก้ไขตามใบแทรกที่ 296 ในสมุดอัตรา

สินค้าเล่ม 1)